

Bara att hålla andan...

Behöver man verkligen ge hästen tillskott?

Nej, absolut inte - om du vet att grov- och hästfodret innehåller tillräckligt av alla de ämnen kroppen förbrukar. Vilket dessvärre är väldigt ovanligt. Och vill du veta vad som händer om du inte ger tillskott för alla brister - då är det bara att hålla andan.

KROPPEN ÄR BARA KEMI

Allt som händer i kroppen är kemiska processer. Varje rörelse, intryck, tanke, hjärtslag, blinkning, förnyelse, åldrande etc är kemi där det behövs en lång rad olika ämnen som bränsle, reagenser och byggmaterial. Så länge födan innehåller de ämne som behövs sker nedbrytning och upptag i näringsfabriken - tarmen. Behov av mer näring kommunicerar magen till hjärnan, bl.a som hunger.

Kroppens förråd jämnar ut tillfälliga brister i födan men beroende på vilket ämne som saknas, kan ständiga rop på mer föda för att täcka bristen, skapa övergödning och fetma av ämnen som inte behövs eller att kroppsfunktioner stängs ner p.g.a bränslebrist. Processerna är oftast beroende av varandra så brist av ett ämne kan få dominoeffekter, som är svåra att härleda när skadan eller sjukdomen är ett faktum.

KEMISK EFFEKT ÄR SVINDLANDE

Det kan vara svårt att föreställa sig betydelsen av något gram eller milligram av ett näringsämne, trots att vi har stor respekt för risker med överdosering och vet att livsavgörande mediciner doseras i milligram. Man fylls av ödmjuk respekt för naturens balans när man inser att t.ex den mängd selen en häst behöver varje dag motsvarar vikten av denna ruta ■ vanligt papper. Den mängden ska finnas i cirka 40 kg gräs och skulle det saknas eller flerdubblas under längre tid är det livshotande för hästen.

Att tillgången på ett ämne kan vara så kritiskt - illustreras kanske tydligare av hur snabbt kroppen protesterar om du håller andan när syret i senaste andetaget förbrukats.

VAD ÄR DET SOM BLIVIT SÅ FEL

Högeffektivt jordbruk drivet av konstgödning, utarmning av jordarna, växtförädling som prioriterar kvantitet, klimatförändringar, förändrad djurhållning och avel mm. Listan över tänkbara orsaker till näringsglänsare råvaror kan göras lång.

Nu syns effekter av näringsbrister som vi behöver anpassa vår djurhållning efter. Lösningen är enkel och självklar - vi måste alltid ha koll på hela näringsgivan och komplettera ämne för ämne utifrån hästens behov och foderstatens brister.

Det är inte OK att blunda, hålla andan och hoppas att det löser sig. Glöm gamla sanningar - nu är det 2023 och hästen kan bara lita på dig.

NODs OBS-LISTA

ENERGI & PROTEIN

Sockethalten som stiger i grovfoder.

Hösilagets påverkan på tarmen.

Proteinhalten i grovfoder där ytterligheterna ökat.

Tillgången på framför allt **essentiella aminosyror**.

MAKROMINERALER

Fosfor när gödningskostnaderna ökat.

Magnesium nivåerna som länge varit fallande.

Natrium när man bara ger saltsten.

SPÅRÄMNE

Koppar - mycket låga nivåer i grovfoder.

Zink - mycket låga nivåer i grovfoder.

Mangan - ofta låga nivåer i grovfoder.

Järn - mycket låga eller höga nivåer i grovfoder.

Selen - ofta helt obefintligt i grovfoder.

Jod - mycket låga nivåer i grovfoder.

Kobolt - mycket låga nivåer i grovfoder.

VITAMINER

Generellt kan man inte räkna med att grovfodret tillför vitaminer efter 5-6 månaders lagring.

Vitamin C - behöver tillföras hästar i träning.

Vitamin D - flitig användning av täcken minskar den egenproducerade mängden.

Vitamin E - låga nivåer i grovfoder påverkar bl.a metaboliseringen av selen.

Vitamin B1 Tiamin - har enl färsk SLU studie minskat i naturen vilket har påverkat sjöfåglarnas fertilitet och tillväxten av östersjöfisk, ren- och älgkalv.

Vitamin B7 Biotin - brister syns bl.a som dålig hovtillväxt.